

Sygn. akt III AUa 1418/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 września 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Janina Kacprzak

Sędziowie: SSA Mirosław Godlewski (spr.)

SSA Dorota Rzeźniowiecka

Protokolant: stażysta Weronika Skalska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 września 2015 r. w Ł.

sprawy **M. F.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o emeryturę,

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł.

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 6 października 2014 r. sygn. akt VIII U 2588/14

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 1418/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 6 października 2014 roku zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. z dnia 24 czerwca 2014 roku i przyznał M. F. emeryturę powszechną w wysokości (...),96 od dnia 12 czerwca 2014 roku.

Powyższe orzeczenie poprzedziły następujące okoliczności faktyczne:

M. F. urodziła się w dniu (...)

Decyzją z dnia 25 listopada 2003 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie art. 29 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury wcześniejszej, od 1 listopada 2003 roku.

W dniu 26 października 2011 roku ubezpieczona złożyła w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych wniosek o emeryturę z tytułu ukończenia powszechnego wieku emerytalnego (60 lat) i decyzją z dnia 7 listopada 2011 roku organ rentowy na podstawie art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury powszechnej.

Ubezpieczona nie zaskarżyła powyższych decyzji.

W dniu 11 czerwca 2014 roku M. F. złożyła wniosek o przyznanie emerytury na podstawie art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Zaskarżoną decyzją z dnia 24 czerwca 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił M. F. prawa do przyznania emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że ubezpieczona miała już dwukrotnie przyznane prawo do emerytury, także po 2008 roku.

Od czasu uzyskania emerytury w obniżonym wieku ubezpieczona była nieprzerwanie zatrudniona w okresie od dnia 1 listopada 2003 roku do 31 maja 2014 roku. Do czasu wystąpienia z przedmiotowym wnioskiem ubezpieczona pozostaje nadal w zatrudnieniu w Zespole Szkół (...) w Ł..

W tak ustalonym stanie faktycznym sprawy Sąd Okręgowy uznał odwołanie za uzasadnione.

Sąd pierwszej instancji stwierdził, że ustawodawca postanowił premiować osoby, które zamiast tylko pobierać świadczenie, nadal kontynuują zatrudnienie, czemu dał wyraz w art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, umożliwiając ustalenie wysokości świadczenia osobom spełniającym warunki do przejścia na emeryturę na starych zasadach (art. 27) według reguł obowiązujących dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. (tj. na zasadach art. 26), jeżeli osoby te kontynuowały ubezpieczenie emerytalne po osiągnięciu 60/65-65,4 lat życia i wystąpiły z wnioskiem o świadczenie po dniu 31 grudnia 2008 r., a emerytura obliczona w myśl art. 26 okaże się wyższa niż obliczona zgodnie z art. 53.

Ponadto, powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego wcześniejszą (uchwała SN z dnia 4 lipca 2013 r., II UZP 4/13, LEX nr 1342169 oraz wyroki SN: z dnia 10 lipca 2013 r., II UK 424/12, LEX nr 1341674, z dnia 4 września 2013 r., II UK 23/13, LEX nr 1375193 i z dnia 7 listopada 2013 r., II UK 143/13, LEX nr 1399861) Sadu Okręgowego zważył, że skoro na emeryturę można przechodzić kilkakrotnie (por. art. 21 ust. 2 pkt 1), to z brzmienia art. 55 nie może wysnuć wniosku, że skorzystanie z tego przepisu jest możliwe wyłącznie w sytuacji złożenia pierwszego wniosku o świadczenie. W konsekwencji ubezpieczony urodzony przed dniem 1 stycznia 1949 r., który osiągnął powszechny wiek emerytalny, kontynuował ubezpieczenie (tzn. podlegał ubezpieczeniu w myśl przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, np. nie rozwiązując stosunku pracy) i wystąpił o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 r., może złożyć wniosek o wyliczenie tego świadczenia według reguł art. 26 niezależnie od tego, czy wcześniej nabył (i standardowo zawiesił wypłatę) emeryturę w wieku obniżonym lub emeryturę wcześniejszą.

W oceni Sądu ustawodawca nie wprowadził cenzusu okresowego dla zastosowania zasad zawartych w przepisie art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, dlatego należy przyjąć, że osoba spełniająca warunki zawarte w cytowanym przepisie art. 55 ustawy, może w każdej chwili wystąpić o „przeliczenie” świadczenia na powyższych zasadach, jedynie data wypłaconego świadczenia nie nastąpi od dnia nabycia prawa, ale od dnia złożenia wniosku.

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją organ rentowy, zrzucając naruszenie przepisu art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez przyjęcie, że wnioskodawczyni ma prawo do przeliczenia emerytury, do której prawo zostało ustalone decyzją z 2011 roku wg. tzw. starych zasad.

W oparciu o tak sformułowany zarzut skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania wnioskodawczyni, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i jako taka podlega oddaleniu.

W rozpoznawanej sprawie nie ma sporu co do okoliczności faktycznych, dlatego też sąd drugiej instancji, rozpoznając sprawę w postępowaniu apelacyjnym przyjął za własne ustalenia faktyczne dokonane przez sąd pierwszej instancji.

W niniejszej sprawie spór dotyczy wykładni prawa materialnego, bowiem według organu rentowego krąg podmiotów uprawnionych do obliczenia emerytury na podstawie art. 55 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z

FUS (Dz. U. z 2013 r., 1440) obejmuje tylko ubezpieczonych, którzy nie kontynuowali ubezpieczenia emerytalnego i rentowego po osiągnięciu wieku emerytalnego, a także w stosunku do osób, które pobrały wcześniejszą emeryturę.

Ustawa o emeryturach i rentach z FUS przewiduje różne zasady przechodzenia na emeryturę i różne sposoby obliczania wysokości tych świadczeń, w zależności od wieku ubezpieczonych. Dla osób urodzonych przed 1 stycznia 1949 r., co dotyczy wnioskodawczyni, do ustalania uprawnień i wysokości emerytury stosuje się tzw. stare zasady uregulowane w dziale II rozdział 2 ustawy zatytułowany: "emerytura dla ubezpieczonych urodzonych przed 1 stycznia 1949 r." tj. przepisy art. 27-50" oraz rozdział 4 zatytułowany "ustalanie wysokości emerytur, o których mowa w art. 27-50e." Przepisy ustawy przewidują jednak dla osób urodzonych przed 1 stycznia 1949 r., możliwość obliczenia świadczenia emerytalnego według "nowych zasad" na podstawie art. 26 ustawy, po spełnieniu warunków określonych w art. 55 ustawy. Przepis ten stanowi bowiem, że ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27 (a więc po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz legitymowaniu się okresami składkowymi i nieskładkowymi wynoszącymi co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn), który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r., może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53.

Sposób wyliczania emerytury wskazany w art. 26 zaczął obowiązywać dopiero od 1 stycznia 2009 r. i daje on możliwość wyliczenia emerytury w tzw. formule zdefiniowanej składki, której podstawę wymiaru stanowi suma składek na indywidualnym koncie ubezpieczonego. R. legis tego przepisu jest więc kontynuowanie opłacania składek (por. uchwała Sądu Najwyższego z 4 lipca 2013 r. II UZP 4/13).

Natomiast nie można zgodzić się z tezami organu rentowego, że z powołanego wyżej art. 55 wynika, że wniosek o emeryturę w powszechnym wieku emerytalnym musiał być pierwszym wnioskiem o świadczenie, skoro w systemie ubezpieczeniowym istnieje możliwość wielokrotnego spełniania przesłanek nabycia prawa do emerytury. Zatem w sytuacji, gdy dopuszczalne jest kilkakrotne przechodzenie na emeryturę, byłoby niezbędne zaznaczenie w art. 55 ustawy emerytalnej, że wyliczenie emerytury w powszechnym wieku emerytalnym byłoby tylko wówczas możliwe, gdyby był to pierwszy wniosek o emeryturę (por. wyrok Sądu Najwyższego z 29 stycznia 2014 r. I UK 411/13). Takiego zastrzeżenia ustawodawca jednak nie zawarł, a uzyskanie wcześniejszej emerytury nie wyłącza zatem stosowania tej regulacji por. uchwała z 4 lipca 2013 r. II UZP 4/13, wyrok z 10 lipca 2013 r. II UK 424/12, wyrok z 7 listopada 2013 r. II UK 143/13 - niepublikowany, wyrok z 4 września 2013 r. II UK 23/13).

Nie jest także uprawnione twierdzenie organu rentowego, że art. 55 ogranicza krąg uprawnionych do osób, które pobrały tylko wcześniejszą emeryturę.

Przepis art. 55 samodzielnie określa podmiotowy krąg uprawnionych do obliczenia emerytury na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53. Z powołanej normy prawnej i przy uwzględnieniu powiązanych z nią regulacji w zakresie ustalania wysokości emerytur kapitałowych oraz ich przeliczania nie można zatem w żadnym razie wyprowadzić wniosku, że wcześniejsze nabycie prawa do innego świadczenia emerytalnego niż to przewidziane w art. 27 ustawy emerytalno - rentowej może stać na przeszkodzie w ustaleniu wysokości emerytury według nowych zasad. Wystarczające jest bowiem w tym względzie aby ubezpieczony urodzony przed 1 stycznia 1949 r. kontynuując ubezpieczenie po osiągnięciu wieku emerytalnego wystąpił o ustalenie wysokości emerytury w oparciu o art. 55 ustawy emerytalnej po 31 grudnia 2008 r. Taka zaś sytuacja wystąpiła w rozpoznawanej sprawie.

W świetle powyższego stwierdzić należy, że art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych został prawidłowo zastosowany w niniejszej sprawie, co w konsekwencji prowadzi do uznania zarzutu naruszenia prawa materialnego za chybiony.

W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy zasadnie orzekł o przeliczeniu świadczenia od daty 12 czerwca 2014 r. Takie rozstrzygnięcie znajduje oparcie w treści art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń

Spółecznych, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu

Przepis ten należy stosować analogicznie przy przeliczeniu świadczenia.

Skoro zatem wniosek o przeliczenie emerytury i ustalenie jej wysokości z uwzględnieniem kapitału początkowego, a więc wniosek o przeliczenie świadczenia na podstawie art. 55 cyt. ustawy, ubezpieczona złożyła w dniu 11 czerwca 2014 r. to w świetle cyt. wyżej przepisu, Sąd Okręgowy prawidłowo jako datę przeliczenia wskazał 12 czerwca 2014 r.,

Ubocznie stwierdzić należy, że ubezpieczona wniosek o emeryturę z tytułu ukończenia powszechnego wieku złożyła w dniu 26 października 2011 r., a zatem w okresie obowiązywania już art. 55 ustawy emerytalnej, co prowadzi do wniosku, że organ rentowy powinien był działać z urzędu, w celu ustalenia najbardziej korzystnego wariantu obliczenia świadczenia, także na nowych zasadach. W wyroku z dnia 7 listopada 2013 r., sygn. II UK 143/13, Sąd Najwyższy stwierdził, że skorzystanie z prawnej możliwości obliczenia wyższej wysokości emerytury nie wymaga od uprawnionego wskazania "korzystniejszej" metody obliczenia przysługującej mu emerytury w wyższej wysokości (od ustalonej na podstawie dotychczasowych zasad), ani nie pozostaje do uznania dla organu rentowego (nie jest "fakultatywne").

Mając powyższe na uwadze, uznając apelację organu rentowego za niezasadną, Sąd Apelacyjny stosownie do art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.